

**Przedmiotowy system oceniania
z języka polskiego**

System oceniania opracowano na podstawie:

realizowanego w szkole programu nauczania:

„CZYTAĆ, MYŚLEĆ, UCZESTNICZYĆ”

PROGRAM NAUCZANIA OGÓLNEGO JĘZYKA POLSKIEGO
W KLASACH IV–VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ
autorka: Marlena Derlukiewicz

- **Podręczników do nauczania języka polskiego w klasach 4-6**
„Słowa na start!”- Nowa Era

I Informacje dla uczniów i rodziców

1. Każdy uczeń jest oceniany z zasadami sprawiedliwości.
2. Wszystkie stosowane przez nauczyciela formy sprawdzania wiedzy i umiejętności są dla uczniów obowiązkowe.
3. Wszystkie prace pisemne z wyjątkiem kartkówek zapowiadane są i uzgadniane z uczniami z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Nauczyciel ma obowiązek podać uczniowi zakres sprawdzanej wiedzy i umiejętności (nie dotyczy kartkówek).
4. Krótkie kartkówki mogą obejmować zakres materiału z trzech ostatnich lekcji i nie muszą być przez nauczyciela zapowiadane.
5. Uczeń nieobecny na sprawdzianie, teście z powodu dłuższej nieobecności np. choroby ma obowiązek je napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem (nie później niż w terminie 7 dni).
6. Uczniowi, który notorycznie unika zapowiedzianych prac pisemnych lub nie usprawiedliwi (zaraz po przyjściu do szkoły) jednodniowej nieobecności w dniu klasówki (sprawdzianu, testu, kartkówki) nauczyciel ma prawo zlecić pisanie pracy zaraz w pierwszym dniu po przyjściu do szkoły lub w dowolnie innym terminie ustalonym przez siebie.
7. Wszystkie prace pisemne przechowuje nauczyciel.
8. Po dłuższej nieobecności w szkole (powyżej tygodnia uczeń ma prawo nie być oceniany w dzień przyścia do szkoły (nie dotyczy prac klasowych, zapowiedzianych w czasie obecności ucznia w szkole).
9. Uczeń w ciągu półrocza ma prawo do dwukrotnego zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji. Fakt ten należy zgłosić nauczycielowi na początku lekcji. Nie dotyczy zapowiedzianych sprawdzianów. Niewykorzystane zgłoszenia nie przenoszą się na drugie półrocze.
10. Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumie się: brak pracy domowej lub zeszytu ćwiczeń, brak gotowości do odpowiedzi. Uczeń, który zgłosił nieprzygotowanie do lekcji, nie jest pytany, ale ma obowiązek uczestniczyć w lekcji.
11. Po wykorzystaniu podanego limitu uczeń otrzymuje za każde następne nieprzygotowanie do lekcji ocenę niedostateczną, która jest tak samo ważna jak pozostałe oceny (nie dotyczy to nieprzygotowania usprawiedliwionego z powodu sytuacji losowej ucznia).
12. Uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy, w którym ma zapisywać notatki z lekcji. Zeszyt ma być prowadzony estetycznie, przy każdym temacie lekcji powinien umieścić datę jej przeprowadzenia.
13. Uczeń, który jest nieobecny jeden dzień w szkole ma obowiązek nadrobić na następną lekcję realizowany w tym czasie materiał programowy oraz uzupełnić notatki w zeszycie przedmiotowym. W przypadku dłuższej nieobecności ucznia w szkole, termin nadrobienia zaległości i uzupełnienia notatek w zeszycie uzgadniany jest indywidualnie z nauczycielem.
14. Przed zakończeniem klasyfikacji śródrocznej, rocznej nie przewiduje się dodatkowych sprawdzianów zaliczeniowych.

15. Aktywność ucznia na lekcji nagradzana jest „plusami”. Poprzez aktywność na lekcji rozumie się; częste zgłaszanie się i udzielanie poprawnych odpowiedzi, aktywną pracę – samodzielną lub w grupach. Za 5 „plusów” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą.
16. Przy ocenianiu ucznia z trudnościami w uczeniu się lub problemami zdrowotnymi nauczyciel ma obowiązek uwzględnić wskazówki pedagoga i psychologa szkolnego oraz zalecenia dotyczące wymagań edukacyjnych w stosunku do danego ucznia określone w opinii Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej.
17. **Uczniowie zostają zapoznani szczegółowo z Przedmiotowym Systemem Oceniania z Języka Polskiego** na pierwszych lekcjach w nowym roku szkolnym. Na bieżąco, nauczyciel przypomina o zasadach oceniania i wymaganiach na poszczególne stopnie szkolne przy uzasadnianiu wystawianych uczniom ocen oraz przy klasyfikacji śródrocznej i rocznej.

III Ocenianie

Systematycznie oceniane będą różne przejawy aktywności ucznia, np.:

- odpowiedzi ustne,
- prace domowe,
- prace długoterminowe, m.in. projekty,
- testy,
- sprawdziany,
- dyktanda,
- recytacja prozy i poezji,
- sposób prowadzenia zeszytu,
- udział w konkursie klasowym, szkolnym, międzyszkolnym, przedstawieniu, akademii szkolnej,
- różnorodne działania twórcze, w których uczeń prezentuje swoje pasje i wykorzystuje uzdolnienia.

Kryteria oceniania prac pisemnych:

W pracy pisemnej stosowane będzie ocenianie wielokryterialne w zakresie treści (analiza i interpretacja, argumentowanie, spójność i logika wywodu), segmentacji tekstu (trójdzielna kompozycja, akapity), stylu, języka, ortografii i interpunkcji. Poniżej zamieszczono przykład kryterialnego oceniania na przykładzie listu:

Lp.	Kryteria oceniania Uczeń:	Sposób punktowania
1.	Pisze tekst zgodny z tematem.	0-1
2.	Stosuje odpowiednią formę np. listu (niezbędne wyróżniki: nazwa miejscowości i data w prawym górnym rogu, zwroty do adresata, formuła pożegnania na końcu listu, podpis).	0-3 Pięć poprawnych informacji – 3 p. Cztery poprawne informacje – 2 p. Trzy poprawne informacje – 1 p.
3.	Pisze tekst spójny (wypowiedź nie jest chaotyczna).	0-1

	Stosuje akapity.	
4.	Pisze jasno, stosuje bogate słownictwo.	0–1
5.	Pisze tekst poprawny pod względem językowym (dopuszczalne są trzy błędy językowe).	0–1
6.	Pisze tekst poprawny pod względem ortograficznym (dopuszcza się dwa błędy ortograficzne).	0–1
7.	Pisze tekst poprawny pod względem interpunkcyjnym (dopuszczalne są trzy błędy interpunkcyjne).	0–1

Kryteria oceniania wypowiedzi ustnych:

- a) wypowiedź (opowiadanie) wiąże się z zadaniem tematem,
- b) rozwinięcie wypowiedzi w ramach określonej koncepcji ucznia,
- c) spójność i logiczne uporządkowanie wypowiedzi,
- d) płynność opowiadania (właściwe tempo mówienia),
- e) wyraźne mówienie (uczeń jest dostatecznie słyszany i rozumiany),
- f) przestrzeganie poprawności językowej (składniowej, leksykalnej, frazeologicznej),
- g) wyraziste mówienie (uczeń dostosowuje sposób mówienia do sytuacji opowiadania, zaciekawia, potęguje napięcie itp.)

Kryteria oceniania pracy grupowej

Ocenę za pracę w grupie może otrzymać cały zespół lub indywidualny uczeń.

Ocenie podlegają umiejętności:

- a. planowanie i organizacja pracy grupowej,
- b. efektywne współdziałanie,
- c. wywiązywanie się z powierzonych ról,
- d. rozwiązywanie problemów w sposób twórczy

IV Zasady poprawiania ocen

1. Uczeń ma prawo do poprawienia oceny częściowej z pisemnej formy kontroli (z wykluczeniem kartkówki) na zasadach ustalonych przez nauczyciela. Ocena ta jest ostateczna.
2. Poprawa sprawdzianu nie odbywa się podczas lekcji, lecz w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
3. Odpowiedzi ustne, kartkówki nie podlegają poprawie.

V Terminy oddawania sprawdzianów

1. Ocenioną pracę pisemną nauczyciel przedstawia uczniowi na lekcji i zatrzymuje w szkole pozostawiając do wglądu rodzicom.
2. Nauczyciel jest obowiązany do sprawdzenia i ocenienia prac pisemnych w ciągu 7 dni od daty ich przeprowadzenia. Czas ten może przedłużyć o przypadające w tym czasie święta i dodatkowe dni wolne od pracy.

3. Uczeń ma prawo znać zakres materiału do kontroli i wymagań, jakim będzie musiał sprostać.

VI Zadawanie i ocenianie prac domowych

Celem zadawania i kontroli prac domowych z języka polskiego jest zainteresowanie ucznia przedmiotem, pobudzenie jego aktywności twórczej, kreatywności, podtrzymanie chęci i gotowości do nauki, kształtowanie nawyku świadomego organizowania i planowania własnego uczenia się.

1. Obowiązkiem ucznia jest systematyczne odrabianie prac domowych.
2. Zadając pracę domową, nauczyciel określa termin i sposób wykonania zadania.
3. Uczeń ma obowiązek przestrzegać terminu i sposobu wykonania pracy domowej.
4. Prace domowe mogą mieć charakter krótkich zadań związanych z przygotowaniem do kolejnej lekcji, ćwiczenia niezbędnego do utrwalenia nabytych na lekcji umiejętności i wiedzy, działań na platformie edukacyjnej: Fronter, zgromadzenia materiałów oraz zredagowania dłuższych form wypowiedzi pisemnych lub recytacji.
5. Nauczyciel sprawdza wykonanie wymienionych wyżej prac w określonym terminie.
6. „Parafka” oznacza, że nauczyciel sprawdzał zadanie, ale nie sprawdzał jego zawartości merytorycznej.
7. Nieodrobienie pracy domowej zostaje odnotowane przez nauczyciela za pomocą skrótu w dzienniku „np.” (każde następne nieprzygotowanie to ocena niedostateczna).
8. Uczeń ma prawo poprawienia oceny niedostatecznej po wykonaniu pracy w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
9. W uzasadnionym przypadku – częste nieodrabianie prac domowych – nauczyciel może odmówić drugiego terminu wykonania pracy domowej.

VII Zasady ustalania ocen śródrocznych i rocznych

1. O postępach ucznia w nauce nauczyciel informuje na bieżąco jego rodziców (prawnych opiekunów), poprzez wpisy w dzienniku, konsultacje.
2. Ocena śródroczna uwzględnia osiągnięcia edukacyjne zdobyte przez ucznia w I semestrze. Wpływ na nią mają oceny z form aktywności wymienione w pkt. III PSO.
3. Ocena roczna uwzględnia osiągnięcia edukacyjne ucznia zdobyte w ciągu całego roku. Wpływ na nią ma również ocena śródroczna.
4. Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen bieżących uzyskanych przez ucznia.
5. W przypadkach wątpliwych (brak przewagi danej oceny, duża rozbieżność między ocenami) pod uwagę bierze się oceny uzyskane za czytanie ze zrozumieniem, pisanie w klasie oraz dyktanda.
6. Uczniowie, którzy mają szansę uzyskać na koniec semestru, czy roku ocenę celującą, powinni potwierdzić swój wysoki poziom wiedzy i umiejętności, poprzez udział i osiągnięcie zadawalających wyników w konkursach różnego szczebla.

- Miesiąc przed terminem klasyfikacyjnej rady pedagogicznej nauczyciel jest obowiązany poinformować ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanej dla niego ocenie śródrocznej (rocznej)
- O przewidywanej dla ucznia ocenie niedostatecznej (śródrocznej, rocznej) nauczyciel ma obowiązek poinformować ucznia i jego wychowawcę na miesiąc przed klasyfikacyjną radą pedagogiczną.
- Uczeń oceniany jest w skali sześciostopniowej. Przy ocenach bieżących i śródrocznych dopuszcza się „+” i „-”,
- Punkty uzyskane z prac klasowych, testów, sprawdzianów przeliczane są na stopnie wg niżej podanej skali:

0% - 33% - niedostateczny

34% - 49% - dopuszczający

50% - 74% - dostateczny

75% - 89% - dobry

90% - 99% - bardzo dobry

100% - celujący

VII Kryteria na poszczególne oceny

Ocena końcowa jest wypadkową ocen cząstkowych, które uczeń otrzyma w ciągu roku szkolnego.

Ocena celująca

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

Ocena dobra

Uczeń:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- bierze czynny udział w lekcji,
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

Ocena dostateczna

Uczeń:

- częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
- ma kłopoty z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- wykazuje się niechęcią do nauki,
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- nie angażuje się w pracę grupy.

Opracowała:
Małgorzata Szeliga